

Paskaidrojums, kas pievienots priekšlikumiem pārskatīt zvejniecības un akvakultūras nozarē piemērojamos valsts atbalsta instrumentus

Šā paskaidrojuma mērķis ir precizēt mērķus un darbības jomu priekšlikumiem pārskatīt zvejniecības un akvakultūras nozarē piemērojamos valsts atbalsta instrumentus, kurus ir paredzēts piemērot no 2023. gada 1. janvāra. Minētie priekšlikumi ir šādi:

- ▶ pamatnostādņu projekts par valsts atbalstu zvejniecības un akvakultūras nozarē (“pamatnostādņu projekts”);
- ▶ projekts Komisijas regulai, ar kuru, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu, dažu kategoriju atbalstu uzņēmumiem, kas nodarbojas ar zvejas un akvakultūras produktu ražošanu, apstrādi un tirdzniecību, atzīst par saderīgu ar iekšējo tirgu un ar kuru atceļ Komisijas Regulu (ES) Nr. 1388/2014 (“grupu atbrīvojuma regulas projekts”), un
- ▶ projekts Komisijas regulai, ar kuru attiecībā uz piemērošanas periodu un *de minimis* atbalsta maksimālajām kumulatīvajām summām groza Regulu (ES) Nr. 717/2014 (“*de minimis* grozījumu regulas projekts”).

Šis paskaidrojums ir pievienots saistībā ar šo instrumentu sabiedrisko apspriešanu, kas būs atvērta līdz 2022. gada 13. martam.

Viedokli par šiem Komisijas priekšlikumiem ir aicināti paust iedzīvotāji, organizācijas un publiskās iestādes. Papildus minētajai apspriešanai notiks arī divas sanāksmes ar dalībvalstīm, lai apkopotu to atsauksmes arī par abām minētajām regulām.

Apspriešanās par pamatnostādņēm tiks uzsākta, pamatojoties uz projekta angļu valodas versiju. Tulkojumi visās ES valodās tīmekļa vietnē tiks pievienoti pakāpeniski, tiklīdz tie būs pabeigti. Apspriešanās par grupas atbrīvojuma regulas projektu un grozījumiem *de minimis* grozījumu regulas projektā ir uzsākta visās ES valodās¹.

Ieinteresētās personas tiek aicinātas norādīt, uz kuru no minētajiem trim instrumentiem attiecas viņu komentāri.

Ieinteresētās personas tiek aicinātas sniegt piezīmes elektroniskā formātā un skaidri norādīt, vai to atbilde ir konfidenciāla. Pēdējā minētajā gadījumā būtu jāiesniedz arī nekonfidenciāla atbildes versija, ko var publicēt Konkurences ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē.

1. Konteksts

Publiskais finansējums var veicināt dažādo tautsaimniecības nozaru ekonomisko attīstību. Attiecībā uz zvejniecības un akvakultūras nozari valsts atbalsts ir iekļauts plašākā kopējā zivsaimniecības politikā (“KZP”).² Ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 7. jūlija Regulu (ES) 2021/1139, ar ko izveido

---

¹ Šajā sabiedriskajā apspriešanā: izņemot gēlu valodu. Tomēr nākamie valsts atbalsta instrumenti būs pieejami arī gēlu valodā.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1380/2013 (2013. gada 11. decembris) par kopējo zivsaimniecības politiku (OV L 354, 28.12.2013., 22. lpp.).

Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu (“EJZAF”)³ un ko piemēro no 2021. gada 1. janvāra, KZP ir ieviesti jauni noteikumi. Īsāk izsakoties, valsts atbalsta noteikumi zvejniecības un akvakultūras nozarē lielā mērā būtu jāsaskaņo ar minētā fonda noteikumiem⁴.

Parasti dalībvalstīm ir jāpaziņo par jebkādu valsts atbalstu, ko tās vēlas piešķirt. Komisija pēc šāda paziņojuma novērtē minēto atbalstu un izlemj, vai var to atļaut. Šajā nolūkā Komisija pamatnostādnēs nosaka savu lēmumu pieņemšanas politiku. Tomēr Komisija var atbrīvot no šīs paziņošanas prasības tādus atbalsta pasākumu veidus, saistībā ar kuriem tā ir uzkrājusi pietiekamu pieredzi (noteikta grupu atbrīvojuma regulās), vai arī var izslēgt pasākumus no ES valsts atbalsta kontroles tvēruma, ja attiecīgā summa ir tik maza, ka nerada konkurences traucējumu risku (noteikts *de minimis* noteikumos).

Pašlaik spēkā esošajās pamatnostādnēs valsts atbalsta vērtēšanai zvejniecības un akvakultūras nozarē⁵ (“pašreizējās pamatnostādnēs”) ir noteiktas prasības un kritēriji, pēc kuriem identificēt, kuru atbalstu zvejniecības un akvakultūras nozarē Komisija atļaus, ja dalībvalstis par to būs paziņojušas. Pašreizējās pamatnostādnēs tika pieņemtas 2015. gadā un grozītas 2018. gadā. Tās neietver turpināmības klauzulu un paliek spēkā. Tomēr Komisija jebkurā laikā var nolemt tās pārskatīt vai mainīt, ja tas ir nepieciešams saistībā ar konkurences politiku vai citām Savienības rīcībpolitikām, kā arī jebkādu citu pamatotu iemeslu dēļ.

Komisijas 2014. gada 16. decembra Regulā (ES) Nr. 1388/2014 (“Regula (ES) Nr. 1388/2014”)⁶, t. i., pašreizējā grupu atbrīvojuma regulā, ko piemēro zvejniecības un akvakultūras nozarē, ir identificētas vairākas par saderīgām ar iekšējo tirgu atzītas atbalsta kategorijas, kuras Komisija ir sistemātiski apstiprinājusi un par kurām vairs nav jāsniedz iepriekšējs paziņojums Komisijai. Minētajā regulā tiek izmantotas Regulā (ES) Nr. 508/2014 izklāstītās prasības un kritēriji ar mērķi noteikt, vai attiecībā uz konkrēto pasākumu administratīvās vienkāršošanas nolūkā var piemērot grupu atbrīvojumu. Regula (ES) Nr. 1388/2014 stājas spēkā 2015. gada 1. janvārī, un patlaban ir noteikts, ka tā ir spēkā līdz 2022. gada 31. decembrim.

Visbeidzot, Komisijas 2014. gada 27. jūnija Regulā (ES) Nr. 717/2014 (“Regula (ES) Nr. 717/2014”)⁷, t. i., pašreizējā *de minimis* regulā zvejniecības un akvakultūras nozarē, ir identificēts robežlielums, kuru nedrīkst pārsniegt, lai varētu uzskatīt, ka Līguma 107. panta 1. punktu nepiemēro, ja atbalsts atbilst konkrētiem nosacījumiem. Šādā gadījumā minētā paziņošanas prasība uz pasākumu neattiecas. Regula (ES) Nr. 717/2014 stājas spēkā 2014. gada 1. jūlijā, un saskaņā ar 2020. gadā veikto grozījumu ir noteikts, ka tā ir spēkā līdz 2022. gada 31. decembrim.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1139 (2021. gada 7. jūlijs), ar ko izveido Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un groza Regulu (ES) 2017/1004 (OV L 247, 13.7.2021., 1. lpp.) (“Regula (ES) 2021/1139”).

⁴ Regula (ES) 2021/1139 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 508/2014 (2014. gada 15. maijs) par Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un ar ko atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 2328/2003, (EK) Nr. 861/2006, (EK) Nr. 1198/2006 un (EK) Nr. 791/2007 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1255/2011 (OV L 149, 20.5.2014., 1. lpp.) (“Regula (ES) Nr. 508/2014”).

⁵ Pamatnostādnēs (OV C 217, 2.7.2015., 1. lpp.), kas grozītas ar Komisijas paziņojumu (OV C 422, 22.11.2018., 1. lpp.).

⁶ Komisijas Regula (ES) Nr. 1388/2014 (2014. gada 16. decembris), ar ko konkrētas atbalsta kategorijas uzņēmumiem, kuri nodarbojas ar zvejas un akvakultūras produktu ražošanu, apstrādi un tirdzniecību, atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu (OV L 369, 24.12.2014., 37. lpp., grozīta ar OV L 414, 9.12.2020., 15. lpp.).

⁷ OV L 190, 28.6.2015., 45. lpp., grozīta ar OV L 414, 9.12.2020., 15. lpp.

Lai pārskatītu šos valsts atbalsta instrumentus, Komisija apkopoja datus, 2019. gadā veicot sabiedrisko apspriešanu⁸. Pamatojoties uz minētās apspriešanas rezultātiem, citiem ārējiem datiem un iekšējo pieredzi, Komisija veica pašreizējo instrumentu novērtējumu. Kā jau paziņots Komisijas 2019. gada maijā publicētajā sākotnējās ietekmes novērtējumā, Komisija par valsts atbalsta instrumentu projektu apspriedīsies ar Padomdevēju komiteju valsts atbalsta instrumentu jautājumos, lai apkopotu tās atsauksmes. Sabiedriskajā apspriešanā apkopotā informācija un Padomdevējas komitejas viedoklis tiks ņemti vērā ietekmes novērtējumā, uz kuru tiks balstīta pārskatīšana.

Šajā paskaidrojumā ir sniegts pārskats par galvenajām izmaiņām, kuras Komisija apsver šajā pārskatīšanas posmā. Tās attiecas uz valsts atbalsta noteikumu saskaņošanu ar EJZAF, kas savukārt attiecas uz Komisijas prioritātēm, jo īpaši zaļo kursu. Nozaru pārskatā tiks ievēroti valsts atbalsta kontroles horizontālie principi. Kopumā raugoties, ar ierosinātajiem noteikumiem tiek vienkāršoti un saskaņoti nozarei raksturīgie valsts atbalsta noteikumi, paredzot arī administratīvo vienkāršošanu, kas jauniem atbalsta veidiem ļauj piešķirt grupu atbrīvojumu.

Instrumentu projekta teksts, kas ir piedāvāts apspriešanai, nav galīgs un tiks atkārtoti novērtēts, ņemot vērā šajā sabiedriskajā apspriešanā saņemtās atsauksmes un pierādījumus.

2. Ierosinātās izmaiņas grupu atbrīvojuma regulas projektā

Ir ierosināts grupu atbrīvojuma regulas projektā iekļaut divus jaunus pasākumus, kas attiektos uz gadījumiem, kad Komisija var izmantot pieredzi, kas gūta tās gadījumu izskatīšanas praksē — ne tikai zvejniecības un akvakultūras nozarē, bet arī lauksaimniecības nozarē, kurā ir radušies līdzīgi jautājumi. Grupu atbrīvojuma regulas projektā būtu jāiekļauj šādas atbalsta kategorijas: i) atbalsts nelabvēlīgu laikapstākļu nodarītā kaitējuma atlīdzināšanai un ii) atbalsts aizsargājamo dzīvnieku nodarītā kaitējuma kompensēšanai.

Grupi atbrīvojuma regulas projektā vairs nav ietverts atbalsta pasākums jauno zvejnieku darbības sākšanas atbalstīšanai. Lai gan saskaņā ar EJZAF noteikumiem šāds atbalsts joprojām ir pilnībā iespējams atbilstīgi nosacījumiem, kas ir labvēlīgāki nekā Regulā (ES) Nr. 508/2014 noteiktie, Komisija uzskata, ka šis pasākums, ņemot vērā tā iespējamo ietekmi uz spēju uzlabošanu, nākotnē būtu jāpakļauj iepriekšējai valsts atbalsta pārbaudei.

Attiecībā uz saskaņošanu ar valsts atbalsta noteikumiem, kurus piemēro attiecībā uz citām ekonomikas nozarēm, Komisija arī uzskata, ka grupu atbrīvojums no nodokļa un samazinājumi saskaņā ar Direktīvu 2003/96/EK ir visatbilstošākais risinājums, ņemot vērā nosacījumus, kas izklāstīti Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas⁹ 44. pantā. Tādēļ ir ierosināts atsevišķi nesaglabāt šādu noteikumu zivsaimniecības grupu atbrīvojumu regulā.

---

⁸ No 2019. gada 28. jūnija līdz 31. oktobrim notika sabiedriskā apspriešana par valsts atbalsta instrumentu pārskatīšanu zvejniecības un akvakultūras nozarē: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/11543-De-minimis-aid-in-the-fishery-and-aquaculture-sector/public-consultation_en.

⁹ Komisijas Regula (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (OV L 187, 26.6.2014., 1. lpp.); sk. arī sabiedrisko apspriešanu līdz 2021. gada 8. decembrim: https://ec.europa.eu/competition-policy/public-consultations/2021-gber_en.

3. Ierosinātās izmaiņas pamatnostādņu projekta tekstā

a) Atbalsts aizsargājamo dzīvnieku nodarītā kaitējuma kompensēšanai

Pamatnostādņu projekts — papildus grupu atbrīvojuma regulas projektam — ļaus dalībvalstīm arī skaidri noteikt atbalstu aizsargājamo dzīvnieku nodarītā kaitējuma kompensēšanai gadījumos, kad atbalsta pasākumi negūst labumu no grupu atbrīvojuma.

b) Atbalsts dzīvnieku slimību profilakses, kontroles un izskaušanas izmaksu atlīdzināšanai akvakultūrā un tādu izmaksu atlīdzināšanai, kas saistītas ar invazīvu svešzemju sugu, kuras rada bažas Savienībai vai dalībvalstij, invāziju

Pašreizējās pamatnostādnēs jau bija paredzēta iespēja sniegt skaidru atbalstu dzīvnieku slimību profilakses, kontroles un izskaušanas izmaksu atlīdzināšanai akvakultūrā. Saskaņā ar pamatnostādņu projektu ir ierosināts iekļaut izmaksas, kas saistītas ar i) slimībām, kuras radušās no jauna, un ii) tādu invazīvu svešzemju sugu invāziju, kuras rada bažas Savienībai vai dalībvalstij. Šī iekļaušana ir paredzēta, lai ļautu dalībvalstīm risināt situācijas, kas iepriekš netika aptvertas.

c) Atbalsts zvejas flotes atjaunošanai tālākajos reģionos

Atbalsts zvejas flotes atjaunošanai tālākajos reģionos tika ieviests 2018. gadā, grozot pašreizējās pamatnostādnēs. Pamatnostādņu projekts turpina nodrošināt juridisko pamatu šādu atbalsta pasākumu saderības novērtēšanai un esošās pieejas saglabāšanai. Pamatnostādņu projekts ir balstīts uz to, ka dalībvalstīm jaunākajā valsts ziņojumā, kas sagatavots saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1380/2013 22. panta 2. un 3. punktu, ir jāpierāda, ka pastāv līdzsvars starp zvejas kapacitāti un zvejas iespējām tā tālākā reģiona flotes segmentā, pie kura jaunais kuģis piederēs. Šķiet, ka prasību, kritēriju un attiecīgo procedūru detalizētākai izskaidrošanai ir nepieciešams ierobežots grozījumu kopums.

d) Kopīgie novērtēšanas principi

Kopīgie novērtēšanas principi, kas tika ieviesti ar 2014. gada valsts atbalsta modernizācijas iniciatīvu ("VAM"), ir jāpārskata, ņemot vērā Tiesas spriedumu lietā T-356/15 — Austrija/Komisija ("Hinkley Point C spriedums"). Šajā spriedumā Tiesa sniedza būtisku LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta interpretāciju. Ierosinātās strukturālās izmaiņas atspoguļo šo interpretāciju.

Uz kopīgo novērtēšanas principu pārskatīšanu attiecas visaptveroša pieeja, kas ir kopīga visiem nesen pārskatītajiem valsts atbalsta instrumentiem. Ierosinātās izmaiņas atbilst šiem citiem valsts atbalsta instrumentiem, vienlaikus saglabājot noteiktas atšķirības, ņemot vērā zvejniecības un akvakultūras nozares īpatnības.

4. Ierosinātās izmaiņas *de minimis* grozījumu regulas projektā

De minimis grozījumu regulas projektā ir paredzēts ierobežots grozījumu kopums attiecībā uz spēkā esošo *de minimis* režīmu zvejniecības un akvakultūras nozarē.

Kā minēts iepriekš, pašlaik ir paredzēts, ka Regula (ES) Nr. 717/2014 zaudēs spēku 2022. gada 31. decembrī. Tāpēc ir ierosināts tās spēkā esamības termiņu pagarināt līdz 2027. gada 31. decembrim. Šis pagarinājums būtu saskaņots ar Regulā (ES) 2021/1139 noteikto EJZAF plānošanas perioda ilgumu,

kā arī ar *de minimis* režīmu lauksaimniecības nozarē, kas ar Komisijas 2019. gada 21. februāra Regulu (ES) 2019/316¹⁰ arī tika pagarināts līdz 2027. gada 31. decembrim.

De minimis atbalsta maksimālās kumulatīvās summas, ko var piešķirt katra dalībvalsts, ir noteiktas Regulas (ES) Nr. 717/2014 pielikumā un ir balstītas uz 2011. gada datiem. Pastāv uzskats, ka minēto maksimālo kumulatīvo summu tehnisko atjaunināšanu ir lietderīgi veikt, pamatojoties uz jaunākajiem nozares datiem, lai atspoguļotu tās attīstību. Tādēļ maksimālās kumulatīvās summas, kas ietvertas *de minimis* grozījumu regulas projekta pielikumā, ir balstītas uz nozvejas, apstrādes un akvakultūras darbību trīs gadu vidējo gada apgrozījumu katrā dalībvalstī, ko iegūst, izslēdzot augstākos un zemākos ierakstus piecu gadu laikposmā, t. i., par 2014.–2018. gadu.

De minimis grozījumu regulas projektā ir arī precizēts, ka Regula (ES) Nr. 717/2014 neattieksies uz atbalstu zvejas darbību pagaidu vai pastāvīgai pārtraukšanai, ja vien tas nav īpaši paredzēts Regulā (ES) 2021/1139.

---

¹⁰ Komisijas Regula (ES) 2019/316 (2019. gada 21. februāris), ar ko groza Regulu (ES) Nr. 1408/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam lauksaimniecības nozarē (OV L 51I, 22.2.2019., 1. lpp.).